

Legal Alert

Zmiany w przepisach dotyczących znakowania produktów żywnościowych – więcej obowiązkowych informacji na etykietach i nowy sposób ich prezentacji

Listopad 2014

Od 13 grudnia 2014 r. przedsiębiorcy będą obowiązani stosować zdecydowaną większość przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Rozporządzenie weszło w życie 12 grudnia 2011 r., jednakże przewidziano długi, 3 letni okres przejściowy na przygotowanie się przedsiębiorców z branży spożywczej oraz Państw Członkowskich Unii Europejskiej do nowych regulacji dotyczących znakowania produktów żywnościowych. Rozporządzenie rozszerza m.in. katalog informacji, których podanie na etykiecie jest obowiązkowe oraz nakłada nowe obowiązki dotyczące sposobu ich prezentowania. Nieprzestrzeganie tych obowiązków przez przedsiębiorców zagrożone będzie karą pieniężną.

W Rozporządzeniu w sposób enumeratywny wskazano informacje, których podanie na etykiecie jest obowiązkowe, w tym m.in.:

- wszelkie składniki lub substancje pomocnicze w przetwórstwie wymienione w Załączniku II lub uzyskane z substancji lub produktów wymienionych w Załączniku II, powodujące alergie lub reakcje nietolerancyjne, użyte przy wytworzeniu lub przygotowaniu żywności i nadal obecne w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie;
- ilość określonych składników lub kategorii składników;
- w odniesieniu do napojów o zawartości alkoholu większej niż 1,2% objętościowo - rzeczywista zawartość objętościowa alkoholu;
- informacje o wartości odżywczej.

Ww. informacje mogą zostać podane w formie słownej lub liczbowej, albo przedstawione w formie piktogramów, jednak wyłącznie gdy spełniają określone wymogi, na przykład ułatwiają konsumentowi zrozumienie znaczenia danej żywności dla zawartości energii i składników odżywczych w diecie, są obiektywne, opierają się na rzetelnych i naukowo uzasadnionych badaniach konsumenckich i nie wprowadzają konsumentów w błąd.

Poza informacjami wymienionymi w treści Rozporządzenia, które dotyczą wszystkich produktów żywnościowych, w Załączniku III określono dodatkowe dane, które obowiązkowo powinny znaleźć się na etykietach szczególnych rodzajów żywności, takich jak np. napoje o wysokiej zawartości kofeiny, środki spożywcze z dodatkiem kofeiny czy zawierające substancje słodzące.

Sposób przedstawienia informacji

Obowiązkowe informacje będą musiały być umieszczane w taki sposób, aby były dobrze widoczne i czytelne. Obok tych dosyć lakonicznych określeń, ustawodawca europejski wprowadził wymogi dotyczące minimalnej wysokości czcionki, jaką muszą być wydrukowane informacje podawane obowiązkowo na produkcie, bądź załączonej do niego etykiecie. Zgodnie z przepisami Rozporządzenia, nie może być ona mniejsza niż 1,2 mm, a metoda jej określenia wskazana jest w Załączniku nr IV do Rozporządzenia. Wyjątek poczyniono dla mniejszych opakowań lub pojemników, których „największa powierzchnia ma pole mniejsze niż 80 cm²”. Wówczas wysokość czcionki nie może być mniejsza niż 0,9 mm.

Wyrażenie „największej powierzchni opakowania” ma dla przedsiębiorców istotne znaczenie z punktu widzenia przestrzegania przez nich obowiązków. Tym bardziej zatem zdziwienie budzi brak definicji tego określenia w słowniczku Rozporządzenia.

O ile w przypadku opakowań o kształcie prostopadłościanu, nie budzi wątpliwości, iż za największą należy uznać jedną ze ścian o największym polu powierzchni, o tyle w przypadku opakowań o kształcie cylindrycznym lub nieregularnym jest to skomplikowane.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych proponuje, by dla innych kształtów niż prostopadłościan przyjąć 1/3 całkowitej bocznej powierzchni opakowania z wyłączeniem wieczek, denek, kołnierzy wokół wieczek, itp. Nie negując takich propozycji należy pamiętać, że każdorazowo opakowanie będzie podlegało indywidualnej ocenie w świetle obowiązujących przepisów.

Od kiedy stosować? Okresy wyprzedzaży

Przepisy Rozporządzenia stosuje się od 13 grudnia 2014 r. Dwa lata później, tj. 13 grudnia 2016 r., przedsiębiorcy będą zobowiązani rozpocząć podawanie informacji o wartości odżywczej. Będzie to obligatoryjny element oznakowania (obecnie stosowany dobrowolnie). Zwracamy jednak uwagę, że jeśli w okresie pomiędzy 13 grudnia 2014 r. a 13 grudnia 2016 r. przedsiębiorca zdecyduje się lub będzie kontynuował dobrowolne podawanie informacji o wartości odżywczej, musi to robić zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu.

Dla środków spożywczych, które wprowadzicie nie spełniają wymogów Rozporządzenia, ale które wprowadzono na rynek lub oznakowano przed 13 grudnia 2014 r. (a w przypadku informacji o wartości odżywczej – przed 13 grudnia 2016 r.), ustawodawca przewidział możliwość ich wyprzedzaży – mogą one pozostawać w obrocie do wyczerpania zapasów.

Należy zauważyć, że przepisów Rozporządzenia dotyczących wartości odżywczej nie stosuje się do suplementów diety oraz wód mineralnych – w tym zakresie nadal będą stosowane właściwe przepisy dotyczące tych rodzajów żywności. Z kolei w przypadku środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, przepisy Rozporządzenia będą stosowane wyłącznie w zakresie nieuregulowanym w obowiązujących obecnie aktach prawnych.

Zmiany w obowiązujących przepisach krajowych

Rozporządzenie, jako akt prawa unijnego stosowany bezpośrednio nie wymaga implementacji do krajowego porządku prawnego. Tym samym ustawodawca krajowy do 13 grudnia 2014 r. musi dostosować obowiązujące przepisy lokalne, aby zapewnić spójność systemu prawnego. 26 września 2014 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (druk sejmowy nr 2683). Prace nad nowelizacją będą teraz odbywać się w Senacie, lecz nie wydaje się, aby jej treść znacząco się zmieniła. Stąd już teraz przedsiębiorcy mogą zapoznać się z bardzo prawdopodobnym brzmieniem nowych przepisów, które w przypadku sprawnego zakończenia procesu legislacyjnego, obowiązywać będą od 13 grudnia 2014 r.

Rozpoczęcie stosowania Rozporządzenia wiąże się ze zmianą ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Z dniem wejścia w życie w/w nowelizacji uchylone zostaną przepisy krajowe dotyczące znakowania żywności, które będą odąd regulowane wyłącznie w Rozporządzeniu. W przypadku znakowania produktów niezgodnie z przepisami Rozporządzenia, tak jak dotychczas na przedsiębiorcę będzie można nałożyć karę pieniężną w wysokości do trzydziestokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (lub w wysokości do pięciokrotnej wartości brutto zakwestionowanej ilości środka spożywczego).

Nowelizacja przewiduje również uchylenie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych. Przepisy te stracą moc z dniem wydania nowego rozporządzenia przez Ministra, już na podstawie przepisów ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, nie dłużej jednak niż po upływie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie nowelizacji. Nowy akt będzie dotyczył informacji podawanych w oznakowaniu m.in. środków spożywczych sprzedawanych bez opakowań oraz pakowanych przy sprzedaży.

Błażej Grochowski

+48 22 54 23 116

E-mail ►

